

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
hová a ap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirdetések és ezeknek díjai, valamint a felszólamások küldendők

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Ahogy tetszik!

(T.) Kiss Ferencz ur, ref. egyházunk érdemes rektora, kiváló figyelemre méltó cikkben kel védelmére az egyháztanácsnak, a ref. tanügy új szervezése körül.

Koncilians cikkében határozott állást foglalt a vegyes osztályok mellett, mintha csak így volna elérhető a gyermekek erkölcsi és értelmi fejlesztése kellő idealis formában, a menyiben megfelelő gond, figyelem, vigyázat mellett a természeti ösztönök létezését, megismerését, kifejlődését ép a külön neműeknek együvé hozása által akadályozhatjuk meg. Mindezeket én, jó magam, mint hogy e tudományhoz nem értek, (mivel pedagógus is még sok más egyéb nem vagyok) elhiszem, különösen az igen tisztelt rektor urnak, mint kinek e téren nagy tapasztalatai és tanulmányai vannak. Elhiszem, mert cikket figyelmesen átolvastam és — meg is értettem. Es ha mások is, többen, sőt valamenyen, kik a felsőbb osztályok külön nemű növendékeinek együvé hozását ellenzik, hasonló véleményre jutattak, a megelőző két-pró és cont-

ra — cikk elérte célját, mert alkalom nyújtott mindkét árnyalat nézetének megokolására, az aggodalmak kifejezésére, mint preventiv álláspontra és arra való ténykedésre, hogy azok eloszlattassanak.

Ha megnyugszunk is az igen tisztelt rektor ur által kilátásba helyezett perspektíván, ha személyében, akarat erejében, tudásában elég garanciát látunk is arra, hogy aggodalmainkat leküzdhessük, még sem zárkozhatunk el az elől a tény-valóság elől, hogy ez az egész intézkedés nem egyéb mint kényszerűség, aestuatio a helyzetben, vagyis nevéen nevezve a gyereket: szegény ségünk takaroja, szerintem pedig — szükmarkúság.

Cegléd, Körös, Kecskemét is megtehették ezt, ha a tanítói fizetéseket redukálni akarná, hogy ha nem a gyermekek, létszáma szerint alkalmazná a tanítókat hanem ha szorulna a kapcza, hát egyszerűen ami egyháztanácsunk álláspontjára helyezkednék. De nem azt teszi, hanem alkalmaz tanerőt kellő számban és külön nemű iskolákat tart fenn, s ettől csak a ta-

nyai iskoláknál tér el, épen abból a kényszerűségből, a mely nálunk is jelentkezik s a mely az ujitást hozta létre.

Az alsóbb osztályoknál egy véleményen vagyunk, a különbözet a felső osztályoknál van közöttünk, a mit a szükséges szülői aggodalom tart fenn, mely még is csak legbiztosabb bázisa az erkölcsnek és ez így van jól, még ha ellenkezik és az egyház tanács nézetével,

A mi pedig a kérdés gyökeres megoldását illeti, ha a mi javaslatunk technikai okokból nem vihető keresztül, így is úgy is csak oda lukadunk ki, hogy egy tanerő alkalmazása feltétlenül szükséges, a mit már többször hangoztattunk s a mit az egyház szellemi vezetősége sem vonhat kétségbe, legfőleg csak azok az ósdi felfogásuak, akiknek még templom sem kell, mondván: Ha ebbe meg voltunk 100 esztendeig, jó lesz az még másik 100 esztendeig is.

A hogy tetszik!

TÁROZSA.

AHOL A VENDÉGEK TÁLALNAK.

Az „Abony” eredeti tározaja.

— Irta: Vadász (Veverán) Lajos. —

Egy honmentési discussió folyamán Karikás Attila földbirtokos így szólott barátjához:

— Constatalom kedves Sándor, hogy már két órája egyebet se csinálunk üres-szalma cséplésnél. Hűségesen követtük nyomról nyomra az „általános izü szolamok” bajnokait s bizony mondom neked, hogy amint ők nem lendítették, épúgy mi sem lendítettünk az ország során egy szemernyit sem. Hat tudod mit kedves Sándorom? Gondoltam valami eredetit. Olyat, mely unicum a maga nemében. Felcsapok gyakorlati embernek!

Na, ez pompás dolog lesz — válaszolt Karikásnak meghitt barátja. — Aztán szabad tudnom, mi adta elhatározásodhoz az impulsust s mi tekintetben óhajtasz gyakorlativá lenni?

— A lökést elhatározásomhoz megadta az a — mondhatnám — szerencsétlen irány, mely közállapotainkon végighuzódik. Nem vagyok barátja a szószaporításnak, azért mindjárt a dologra térek. Én a nemzeti lét fundamentumához óhajtok leszállani s ott igyekszem felfedezni a bajok forrását, ott fogok consultálni az orvoslás iránt. Merész vállalkozás, de megteszem, mert mi hajh... csak építünk, egyre csak építünk és eszünkbe se jut, hogy biztos-e az alap, melyre építünk.

— Helyes, de mondsza csak kedves Attila, hogy talajdonképpen mit értesz te a nemzeti lét fundamentuma alatt?

— Eltekintve az Isten-adta földtől, amelyen állunk, élünk és halunk, a nemzeti lét alapját al-

kotja a földművelő-, az iparos-, a kereskedő- és tisztviselő osztály. Tehát szerintem nem „mik”, hanem „kik.” A többiek, — akiket nem említék, — az épület kiegészítő részei, ha úgy tetszik, szükséges alkatrészei és decoratiói.

— Nos és azután mi a szándékom?

— Ebből a négy osztályból kiválasztok négy olyan férfiút, kiket evtlizedek munkája kipróbált; kiket bőséges tapasztalatokkal ruhazott fel a sors; kiknek szava arany, tiszta igazság. Meghívom ide és kikérdezem őket. S hogy a dolognak bizonyos érdekes forinája is legyen, rajta leszek, hogy meglepve legy.

Ezzel Karikás asztalhoz ült és négy meghívót allított ki: egy földművelőhöz, egy iparoshoz, egy kereskedőhöz és egy tisztviselőhöz. Mind a negyet régen, személyesen és jól ismerte. A meghívokat rögtön expediálván, rendeletet adott ki, hogy az ebédelőben terítsenek. Az asztalra négy üres talat helyeztetett, egyebet semmit. Ezenkívül felrendelte az uradalmi intézőt is. Ennek is szánt valami szerepet.

Az előkészületekkel rendbe jöttek s minthogy gyorsan perdült az idő, kezdtek a meghívott vendégek is szállingózni. Szép sorban megérkezett mind a négy meghívott egyen.

Karikás örömmel üdvözlé vendégeit. Maga mellé rendelé az intézőt s a következő beszédet intézte a megjelentekhez:

„Uraim!

Szívesen hívtam asztalomhoz önöket. Ismerik különöz természetemet, tehát ne vegyék sértésnek, ha arra szólítom fel az urakat, hogy a tállás tisztségét magukra vállalni sziveskedjenek. Itt ma önök fognak tállalni.”

Általános meglepetés kísérte e szokatlan beszédet, azonban Karikás könyörtelenül tovább folytatta.

„Am, hogy szavaimnak hitelt adhassanak,

nézzék meg kérem az előtők levő talakat, azok bizony mind üresek. Fáradjon ki az urak közül valamelyik a konyhába s látni fogja, hogy a szakacs a fogát piszkálja s hogy a tűzhely hideg.”

A vendégek tényleg meggyőződtek Karikás szavainak igaz voltáról, nagy indignálódás moraja zugott végig a termen.

„Uraim, — szolt tovább a háziúr — látom neheztelnek. Nyilván azt gondolják, hogy megboldultam. Nos, erről szó sincs, biztosíthatom. De ismételten kijelentem, hogy tállalniok kell és pedig szellemi eleséggel ezeket az üres talakat megtöltieniök. Önök, tisztelt uraim, szépen, sorban elő fogják adni tapasztalataikat, helyzetökre vonatkozó észrevételeiket, s azokat az intézőúr jegyzőkönyvbe foglalja. Ezen jegyzőkönyveket mindnyájan aláírjuk s elhelyezzük egyenkint az üres talakba. Mikor készen leszünk, a talak tartalmukkal együtt össze lesznek csomagolva és el fogom küldeni oda, ahol az ország sorsát intézik — a parlamentbe. A ezél uraim az, hogy nemzeti létünk fundamentumának hibáit megmutassuk, hogy megjelöljük a módot, melylyel ezeket a hibákat meg lehet szüntetni. Reméltem, hogy ennek a közös, nagy érdeknek előmozdítására készen találom az urakat.”

A vendégek kellemesen kiabrándultak a szerintök eléggé jogos indignálódásból, felugrálva helyeikről, melegen gratuláltak a házigazdának a pompás eszméhez s csak még arra voltak kíváncsiak, hogy miért ragaszkodik Karikás ehez a szokatlanul nevetséges formához.

„Azért uraim, mert alaposan meggyőződtem arról, hogy az egyszerű memorandumozásnak vagy kérvényezésnek nem sok látszata van, a deputációzást pedig már nem szívesen veszik. Így majd fogantja lesz szavunknak — jót állók érte.”

Némi eszmecsere után mint legelső, szót kért a földműves.

„Uraim, visszaszirom az 1848. év előtti időket

Beszámoló.

Az „A. D. Sz.” utolsó matinéjén tartotta Rozenweig Mór útkár.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Barátaim!

Az eszményi szabadság a legdrágább kincs az egyéneknek; eszméket teremteni, azokat diadalra juttatni mások érdekében, oly befektetése e kincsnek, — mely kamataiként a legszebb, a legnemesebb gyümölcsöket termi meg és teszi élvezhetővé egy egész társadalom részére.

Egy szent és nemes eszme diadalra juttatása volt a cél, a midőn ez egyesület az „abonyi diákszövetség” rövid két hónappal ezelőtt megalakult.

Nagy és magasztos hivatást tűzött ki céljául, a midőn egy egységben keresett és talált is életképességet és erőt arra, hogy lankadatlanul, egy év nehéz és fáradságos munkája után, újjult erővel tanuljon és tanítson, hogy munkájának eme élvezhető és kellemes gyümölcsét nyújtsa a tágabb körű otthonnak, szülővérosának.

Dagadó kebellet, az ifjúi vér minden hevével lelkesedésével indultunk el az utra, hogy célunkat megvalósítsuk, magasra emelve ama gloria övezte zászlót, a melyen ott tündököl, minden mocsoktól menten e három szó hü, syboluma egész valónk: „haza, munka és becsület”.

És most a midőn az utról vissza hív a kötelesség, a midőn eltávoztunk e helyről, had pilantsak vissza egy kissé az egyesület rövid de mégis jelentőség teljes működési idejére.

Ez év 1906 április havában a husvétii szünetek alatt itthon tartozkodó diákok kölcsönös megegyezés folytán abban állapodtak meg, hogy a nyári szünidő tartamára egy Diákszövetséget létesítsenek, melynek célja a tanuló ifjuság társas érintkezésének előmozdítása, szellemi és testi nevelés legyen.

Még ugyanakkor fölhívást intéztek abonyváros intelligens polgárságához és tavol levő diák-társainkhoz, hogy őket úgy erkölcsi, mint anyagi támogatásra hívják föl.

Nem akarok itt bővebb foglalkozni azokkal a hangos előtélétekekkel, profétiákkal, a melyek ephemeráknak egy napig élő tiszta virágnak nevezték az ifjuságé komoly törekvését; hiszen az emberek természetében van az már, hogy az újat nem szeretik, a tömeg mindig conservatív, maradi, a mi új, ellene van, vagy éppenséggel közönyös.

Igy fejlődik ki azután a harc a conservatív és az előre haladók között, mely ha természet szerűen az utobbiak győzelmével végződik is, ennek rovására törtenek.

Elvonja a kitűzött cél felé haladókat a megjelölt uttol, elrabolja az energiát és meg mētelyez mindent a mi szép, a mi nemes.

Ezekben az aránytalan harcokban, a hol a számra és erőre kicsiny csapat állott szembe a nálánál nagyobb, hatalmasabb ellen fellel, bőséges rész jutott nekünk, a végleges megalakulás előtt, mint az után.

Küzdenünk, harcoznunk kellett a gunyos hangos kacaj ellen ép úgy mit a baljóslatok ellen, melyek megingathatták volna sorainkat.

A küzdelemnek immár vége, mi győztünk, hosszú volt a harc, de megmutattuk, hogy nem ephemeráik, nem egy napig élő tiszavirágok vagyunk. Megmutattuk, hogy célunknál csak eszközünk nemesebb, a melylyel küzdöttünk, és küzdeni fogunk továbbra is; egyesülve a tudás szent nevében, erőben és kitartásban egyaránt július 7-én, a tisztikar végleges megalakulása után egy kis ünnepség keretében bemutalkoztunk programunkkal a tisztelt közönség előtt.

Azok a kik barátaink voltak, megerősítették a barátság szent kötelekeit, de ellenségeink vakon tamadtak.

S a velük való harc győzelmünk dacára is mi rovásunkra történt.

Szereplésünkkel inkább magunk között törekedtünk hatást elérni számos bíráló és vita gyűléseinken kívül csak háromszor jelentünk meg a nagy közönség bíráló színe előtt.

Az egyesületi élet eléggé fegyelmezett volt s mindeu tekintetben igazolta a tagok komoly voltát.

Anyagi eredményünk a költségek nagysága mellett elég kedvezőnek mondható, 100 koronát helyeztünk el kamatozás végett a czeplédi népbank abonyi fiókjába s az egy évi kamatot a polg. iskola igazgatóságához juttatjuk, hogy egy arra érdemes szegény tanulónak juttassa azt.

A polgári iskola tornatermének hiányában a torna egyesület ez évben még nem alakulhatott meg.

Elmulaszthatatlan kötelességet vélek teljesíteni még a midőn a legmélyebb hálánk és köszönetünk tolmácsolom mindazoknak, a kik szeretettel kísérték munkánkban!

Ez rövid története egyesületünk megalakulásának és első évének.

Ez mintegy alapja is annak a hatalmas épületnek, melynek felépítéséhez hozzá fogtunk.

Ha az alap elég szilárd, szilárdak lesznek falai is és akkor jöhet bármily vihar, mi nem rettegünk.

Előre hát barátaim! ti vagytok ez épület

pedig párbért és egyházi adót szintugy fizetek. Hej, csak tudnám hát azután, hogy mindezt honnan és miből teremtem elő?”

— Nagyon elfogult kedves gazd'uram. Csak kap valamit mégis viszonzásul, amiért annyi áldozatot hoz a közügyek oltarára? — szól megrovólag Karikás.

— „Azt kaptam uram, amit fennebb említettem. Külümben megjegyzem, hogy mostanában nagyon ígérnek a titkos választási jogot, tehát remélem lesz ezután mit aprítani a tejbe.”

— Na lesz, lesz — válaszol Karikás, — de mondja csak gazd'uram, hogyan tudna a földműves osztály ez áldatlan helyzetből kiszabadulni?

— „Egészen egyszerűen uram, csak méltányosnak kell lenni egy kicsit.

Kívánjuk és régen várjuk a természetbeli járandóságok eltörlését. Szívesen megváltjuk azokat pénzzel. Azután ne fizessünk egyre oda is azért, ahova és amiért már egyszer megfizettünk. Az igazságszolgáltatás terén ingyenes kiszolgálásra várunk, ugyszintén az iskolázatásnál és az egyháznál is. Felnőtt fiaink pedig, kiket szeretünk „jobb kezünk” nek nevezni, ha katoná sorba jutnak, a két-három hónapi kiképzés után kerüljenek ismét haza a mi segítségünkre. Ez nagy terhet venne le az állam válláról, a miénkről még nagyobbat. Ha tesszem, háború ütne ki, ott lennének fiaink azonnal, ahova rendelik. Hát mi haszna van abból az országnak, ha három évig feszes nadrágban parádézna a fiúk? Az esetleges háborút úgy sem parádeval, hanem bátorsággal és önfeláldozási készséggel nyerik meg. Ez szent igazság! Bátorságot, önfeláldozási készséget pedig — mondjanak bár akármit — inkább tanul a fiú otthon, mint a kaszárnyában, mert a szabadság szüli a bátorságot és önfeláldozást, a fogság a meghunyászkodást és félelmet.

És most tovább megyek.

munkásai! a tudás legyen az összetartó kapocs, az egytértés az erősség, hogy felépülhessen ez a szentély, a tudomány szentélye, hová olajággal járnak majd áldozni azok is, a kik legádázabb elleneink voltak.

Uj erő, Uj lelkesedés a viszontlátásra!

MI UJSAG?

Krónika.

Pesti rigmusok.

Minden nagy rezidenciának Van specialitása,
A melynek széles e világon Nincsen sehoh se mása.
Berlin például a sör hova,
Rómanak van sok temploma,
Londonban van nagy, szürke kőd,
Konstantinápolyban piszok,
Nápolynak tűzhányója köp,
Pétervárott a bomba sok.
Hej Budapest és Tokióban
A gésák voltak híresek,
Ah, Budapestnek s Tokiónak
E híressége kiveszett.
A sárga tenger partja mentén
A teaházak zárva mind,
Vágottszemű japán Bodának
Legfőbb parancsai szerint.
És Budapest, Budapest,
— Ugy nyomja fejemet a bú! —
Óh, minden este, utcahosszat
A város néma s szomorú.
Nem várnak már az utcasarokon
Kifőstött arezú angyalok,
Nem invitálják meg az embert,
Ha este haza andalog.
Nem vágnak az ember fejéhez
Többé gorombaságokat,
Az ember — ez kissé szokatlan! —
Most akadály nélkül halad.
S ezüstös fényű holdsugárnál,
Mikor az éj bűbája von,
Az embert — ez szintén szokatlan! —
Mem vágja senki sem pofon.
Pedig mi szép volt, óh mi szép volt!
S mindezt feledni oly nehéz!
Fűsös lébujra van szorulva
Mici, Rózi és Teréz.
Őn tette ezt, főkapitány úr,
Hogy este minden oly kiholt,

A szegény ember gyakran megszorul pénz dolgában. Hát alitson fel az állam szerte, minden megyében állami bankokat, amely bankoktól két, legfeljebb három interesre juttassanak a szegénynek, ha megszorul. Én a magam részéről nagyon szívesen lemondok a sokat emlegetett általános titkos választói jogról, csak ezeket a felsorolt kivánságokat teljesítenék.”

— Intéző ur vegye jegyzékbe e tiszteletre méltó atyánkfia becses észrevételeit s konstátalom, hogy az első tálban már van elegendő eleség. Ekként intézkedék a háziúr, mely után az iparos vette kezébe a letett fonál végét.

Uraim, földműves barátom vissza sirta az 1848. év előtti időket. Nos, hát én sem tehetek máskülönbben, sőt az említett év utánjakat is sirtom. Akkor az ugynevezett czehréndszer mellett szakszerűen kiképzett iparosok kerültek ki az életbe, míg most derűre-borúra minden tejfeles szájú gyermek segéd „úr” lehet csak akarnia kell. Nem kéri számon tőle senki: ért-e mester-ségét, vagy sem? Fölszabadítják, ha a szerződési idő letelt, sőt azelőtt is igen gyakran. Megjegyzem én előre, miszerint iparunk tönkre jutásának ez a ténykörülmeny egyik számottevő oka. Minő alkotás kerül ki ezeknek a „logény uraknak” a keze alól? Azoktól az alkotásoktól méltán fázhat a vásárló közönség. A szakszerűen képzett iparos — mert ilyen is akad még — termelését pedig leszorítja a h a z á t l a n gyári ipar.

Az elmondottakból leszűrve a szinigazságot, észre kell vennünk, hogy a jövőendő iparos generáció kiképzési ügye legfőre került, mely végpusztulásba sülyesztheti iparunkat. Mondja csak valaki, hogy a mai ifjú mesterek zöme, mert fájdalom hivatása magaslatán nem állhat, hogyan is képezzen szakmájához értő iparost az inasból? Sehogy, mivel hiányzik hozzá a tudása, lelkesedése s ekként foglalkozását robotnak tekinti. Az inas is persze

és méltán. Nyugodtan hajtottam le fejemet, mert kezem munkáját tisztességesen eltartott a földesúr s minden hajomban az ő gondja virrasztott felettem. Most, most emesztő gondok rabja vagyok. Hosszú időközön keresztül, mondhatom önsanyargatások aran, négy hold földet és kis házacskát szereztem. Enyém volna mindez, ha az enyém volna. Évente kis termetes a jó Isten tudja csak hány felé mérem. Zsakkal jön: a pap, a kántor, a harangozó, a csikós, a kondás, a csordás, a mező- és hegyőr, a dínyecsősz stb. Ezekén kívül állami és községi egyenes adóba, pót-, egyházi- és iskola-adóba megy keresemnyem egyharmada. Ha ügyes-bajos dolgom akad — ilyen pedig kinek ne akadna? — a közbenjárást és írást meregdragán fizetem. Veráldozatot is nyújtottam, amennyiben két fiam Boszniában elesett a hazáért.”

— Mondja csak kedves gazd'uram — szól Karikás, — hogy ellenszolgalmányként mindezek után miben van része?

— „Azt mondják sokban, pedig voltakép semmiben. Ha tesszem, igazságot keresek, ingyen nem tesznek egy hunczlut lépést sem. Ha — amitől Isten ments — betegedési eset fordul elő házamnál, nem győzöm fizetni a patikát és orvost. Négy évvel ezelőtt elhajtották borjas tehenemet, s a hazból batorimat elvitte a végrehajtó mindössze 60 pengő tartozásért. Ez az összeg, amint mondták, a kamatokkal, perköltséggel és végrehajtási díjjal: éppen 130 pengőre növekedett három fertály év alatt. Amikor hizott sertésemet valami felketlen, gonosz atyámfia ellopta, a tettest annyira keresték, hogy sohasem találták meg. Engem pedig annyira zaklattak, ostromoltak nap-nap után, hogy megatkoztam a pillanatot, mikor a lopási esetet bejelentettem... Továbbá gyermekeimet taníttatnom kellett, — pénzért — holott megfizetem az iskolai adót. Keresztelést, esketést, temetést, harangozást esetről-esetre ismét csak fizetnem kell,

Megfosztá Budapestet attól,
Mi-speczialitása volt.
S ha majd ezután nem lesz itten
Elég idegen forgalom,
Főkapitány úr, én ezért csak
— J'accuse, j'accuse! — önt vádolom!

F e n ő.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Skonvár Gusztáv líptószentmiklósi polgári iskolai igazgatót az abonyi polgári iskolához helyezte át.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Veverán István tanítónkat, lapunk főmunkatársát. Édesanyja, öz. Veverán Istvánné szül. Jakab Zsuzsanna urnő f. hó 5-én, Szilágysomlyón elhunyt. Családjá a következő gyászjelentést adta ki: „Alulírottak úgy a maguk, mint több unoka s rokon nevében is szívük mély fájdalommal jelentik, hogy a példás gondossága édesanyja, nagynya, testvér és rokon öz. Veverán Istvánné szül. Jakab Zsuzsanna folyó évi szeptember hó 5-én délután 3 órakor hosszas szenvedés után, 76 éves korában, özvegyiségének 32-ik évében elhunyt. A kedves halott földi részei folyó évi szeptember 7-én délután 4 órakor fognak az ev. ref. vallás szertartása szerint — ugyanazon felekezet sirkertjébe — örök nyugalomra helyezni. A szeretetteljes gyermeki kegyelet virrasszon a jó anya drága porai felett! Szilágysomlyó, 1906. szept. hó 5-én. Marossy László, Vargha István szül. Veverán Mária, öz. Czimer Istvánné szül. Veverán Teréz, Veverán István, Vadász (Veverán) Lajos gyermekei. Seress Györgyné szül. Jakab Rozália testvére. Vadász (Veverán) Lajosné, Marossy Lászlóné szül. Doroghi Mária menyei. Vargha István veje.” Szeretett főmunkatársunk nehez bánatában legmelegebb részvételt osztozunk.

— **Figyelmeztetés.** A szőlőtulajdonosok kedvezményes borfogyasztási adó iránti igényeiket csak e hó 15-éig jelenthetik be a fogyasztási adóhivatalnál.

— **Közgyűlés.** Képviselőtestületünk a múlt héten, szeptember 3-án közgyűlést tartott Liptó György főbíró elnöke alatt, de csekély érdeklődés mellett. Első tárgya az agyagbánya megvétele tárgyában megkötött szerződés, mely szerint több mint egy katasztrális hold föld 1500 koronaért agyagbánya czeljára a község által a keskeny-úton megvétele, egyhangulag elfogadtatott. Kopeckzi Lipót és fia és társai egy kérvényt adtak be, mely szerint egy kocsimázsát szándékoznak felállítani, melyhez ugyan helyet kérnek s a mázsza hivatalos kezelését, ezért a bérjövédalom 10%-át ajánlják föl. A kérelemnek hely adatik annyiban, hogy a szelei-úton a színház téren a mázsának helyet ad, de a má-

csak e robot szükséges rossza, akinek a mesterség tudományából tökéletesen elég, ha kielégítőleg dajkálja a majszter úr gyermekeit, elég, ha hamar megérkezik a pálinkamérésből a kupiczával, vagy elég, ha hü-égesen halgatja a mostoha sors szülte oledetlenségét és holmi nemzetközi tanok szaflos feltalalását.

— Mit kellene tenni kedves barátom, hogy iparunkat ebből a szerencsétlen helyzetből kiragadjuk? — kérde Karikas.

— „Vissza kellene állítani minden további habozás nélkül a czéhrendszeri, vagy megfelelő szakiskolákat országosra felállítani. Olyan szakiskolákat értek, hol az imas mesterséget tanul 3—4 éven át s nem pedig dajkaságot, káromkodást, erkölestelen beszédet és pálinkahordást. A szó szoros értelmében kiképzett iparosok (segédék) azután államköltségen menjenek külföldre tapasztalatokat és józást szerezni. A kérdéses ügy ekképp megoldva a kezi iparunk elsőbbséget biztosítana a gyáripar felett. Mindenki tudja, miért. De a gyarak is mindenkor készséggel alkalmaznak képzett iparosokat is, tehát meg a netáni fölösszámnak is volna helye.”

— Ugy gondolja kedves barátom, hogy ezzel azután teljesen rendbea volnánk? — szolt közbevetve Karikas.

— „Korán sem. Miudazok a nagy terhek, melyekről földmives barátunk panaszkodék, minket ép úgy szorítanak. Kívánjuk tehát mi is terheink könnyítését. S minthogy hazafias szívet hordok keblemben, még csak azt kívánám, hogy az egyes iparágaknál használatban levő eszközök és szerzőmök nálunk készíttessenek és azok nevei a mi zengzetes nyelvünkön neveztessenek el.”

— Intéző ur jegyezze fel kérem a most halottakat s a jegyzéket helyezze a második tábla. Azt hiszem ez is izletes falat lesz. — szolt némi szarkazmussal Karikas.

(Folytatása köv.)

zsát a község nem kezelte. Azután előterjesztettek az 1894. évi számadásokra vonatkozó vármegyei észrevételek, mely hosszasan foglalkozik adófügyünk kezelésével és házi számadásaink vitelével és teménytelen kifogásokat tesz azoknak kezelési módzatai ellen. Ezt a közgyűlés a tanáchoz teszi át megfelelő eljárás végett. Bemutattatott a Teszary László féle 600 koronás polgári iskolai ösztöndíj alapítványra vonatkozó alapító-levél. Tudomásul vétetett. Egyéb fontos tárgy nem került tárgyalás alá.

— **Magyar művész a pápánál.** Az 1900-i évben a Szent Gellért-eréklyékhez Velencébe vezetett esanádi zarándoklat fényes körmenetét Dessevffy Sándor esanádi püspök megbízásából Turgy Gyula festőművész nagyszabású képban örökítette meg. A napokban mutatta be a képet Rómában X. Pius pápának, aki abban az időben velencei patriárcha volt és a képen megörökített szereplők közt szintén látható. A pápa a művészt és nejét külön kihallgatáson fogadta a trónteremben és emlékül a kép egyik reprodukciójára sajátkezűleg ráírta gratulációját.

— **Városi szolgák nyugdíj ügye.** Puskás Ádám rendőr őrmesterünk egy felhívást bocsátott ki a vármegye összes községi rendőr közegekhez, melyben szeptember 3-án tartandó nagy értekezletre hívta őket össze nyugdíj ügyük megbeszélése és íly intézmény létesítése iránt. Mozgalomuk támogatását nagy nevű főispánunk is ki-látásba helyezte.

— **Egy képviselő balesete.** Molnár Albert dr. országgyűlési képviselő, czeplédi föld-birtokos a napokban birtokáról nejevel együtt a városba hajtatott be. Utközben a lovak megbokrosodtak és a kocsit egy fordulónál felfordították. Molnár Albert dr. és felesége oly szerencsétlenül estek ki a kocsiból, hogy Molnár Albert dr. erős zuzódásokat szenvedett, feleségének pedig a felső karja eltört.

— **Halálos baleset.** A czeplédi vasuti állomáson most folyamatban levő fűtőházi építkezésnél m. hó 31-én halállal végződő baleset történt. Nevezett napon délután 5 órakor Retkes János abonyi illetőségű kőművesegéd a 8—9 méter magas állványról saját vigyázatlansága következtében leesett s azonnal eszméletét veszítette és sérülése következtében másnap éjjel az odaváló városi kórházban 1 órakor meghalt. A megindított nyomozás megállapította, hogy a szerencsétlenségét meg lehetett volna akadályozni, ha az állványnál karfát alkalmaztak volna. Hogy e részben kit terhel a felelősség, a nyomozat van hivatva megállapítani.

— **Korcsma-ügy.** Pár hónappal előbb egyik számunkban foglalkoztunk már a korcsma-üggyel, ahol kifejtettük abbéli nézetünket, hogy meg kell szorítani a korcsmai jogok kiadását, kevesebb korcsma kell és azokat csak hivatásos korcsmárosok üzhessék. A most folyó korcsmárosok országos kongresszusán a korcsmárosok ugyan-ezen álláspontra helyezkedtek s a magyar korcsmárosok küldöttségének adott válaszában dr. Wekerle Sándor pénzügyminiszter, miniszterelnök hasonló álláspontot foglal el. Ime a miniszterelnök beszéde: „Tisztelt uraim! Igen örülök és köszönöm, hogy hozzám fordultak. De ha nem jöttek volna is, éreztem volna annak szükségét, hogy a korcsmaügy újabb szabályozásának kérdésével behatóan foglalkozzunk. (Éljenzés.) Azt az elvet kell szem előtt tartani, hogy ne sok korcsmáros, hanem jó korcsmárosok legyenek az országban. A megélhetés feltételeit nem szabad kitenni a túrheterlen versenynek. Nemesak öökaek, hanem első sorban az államnak is erős érdeke az, hogy a korcsmák jó kezekben legyenek. Én foglalkozom ezen kérdéssel. (Éljenzés.) A törvény módosítást igényel, mert ma a korlátlan számban létesített kiselárusítást így fentartani nem lehet. Engem az az elv vezérel, mint pénzügyminisztert, hogy minél több jövédelmet biztosítsak az országnak és erre nevez önköktől is segédkezet kérek.” Még sem volt tehát üres beszéd, a mit mi mondhattunk, a minek nagyon örülünk s bizonyára örömmel veszik tudomásul minden azon korcsmárosok, kik ezt az ipart tisztességes iparágként üzik.

— **Uj megállóhely a szolnoki vonalon.** Szeptember hó 1-től új megállóhely van a szolnok—kiskunfélegyházi vonalon a Tiszavezseny és Ujbög között fekvő 9, számú örháznál. Az új megállóhely neve Vezsenyi szőlők. Az új megállóhelyen föltételelesen az összes vonatok meg fognak állani. Az új megállóhelyre tőlünk VI. távolsági forgalmu jeggyel lehet eljutni.

— **A múlt zenéje.** Egyik fővárosi napi

laptól olvassuk e kis hírecskét. „Uj adóhivatalok felállítása. Wekerle Sándor pénzügyminiszter tekintettel a községek gazdasági fejlődésére, amely önálló adókezelés életheleptetését illetve adóhivatalok felállítását tette szükségessé, a pénzügyi tárca 1906. évi költségvetésébe több új adóhivatal szervezési költségeire jelentékeny összeget velt fel. Az új adóhivatalok felállítása ez évben meg fog történni, és pedig tizennégy vármegyei törvényhatóság területén.” Valamikor, nem is olyan régen erről is ábrándoztunk, hogy a járásbírószággal kapcsolatban adóhivatalt is kapjunk, de ha az elsőt nem is, ezt legalább megkaphassuk. N é m i lépések is tettek és biztatások is estek akkor. A múlt zenéjének akkordja gyanánt közöljük tehát a hírt — és álmódozunk tovább

— **A szappan drágulása.** A szappangyártáshoz szükséges nyersanyagok megdrágulása, különösen több olajfajta vámjának tetemes emelése arra készítette úgy a mosó — valamint a piperaszappangyárosokat, hogy gyártmányaik árát újból felemeljék. A magyar és az osztrák pipereszappangyárosok kötelezték magukat becsületszóval, hogy — három fajta kivételével — az összes pipereszappan-fajták árát 15-20% kal felemelik. A másoszáppan árát is 10-15% kal emelték az érdekelt gyárosok.

— **Magyar bor Amerikában.** Egy Boasz Rikhard nevű hazánk fia két ballan bort rendelt meg Felegyházáról oly czéliből, hogy kipróbálja, hogy kiállja-e a tengeri útát. Ha vidékünkön termelt homoki bor szerencsésen és nagyobb elváltozás nélkül megérkezik, akkor nagyobb mennyiségben is állandóan fogja a magyar homoki bort kiszállítani. Hanem oda bizony jó qukvalitású tiszta borok kellenek s akkor nagyobb fellendülést vehet boraink értékesítése.

— **Saját termésű borok elárusítása.** Eddigél a köztisztviselők, tanítók, lelkészek saját termésű boraikat nem értékesíthették kismértékben való elárusítás által. Ha kértek is ilyenre engedélyt, mindenkor elutasították. Sérelmes állapot volt ez nagyon, melyen okvetlenül változtatni kellett. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete tehát ez ügyben felterjesztéssel élt és kérte a jelenlegi állapotok megszüntetését. A fő- és székvárosi m. kir. pénzügyigazgatóság most értesítette a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületét, hogy a pénzügyminiszterium legutóbbi leírata értelmében az egyesület felterjesztése értelmében a köztisztviselők, tanítók és lelkészek saját termésű boraiknak kismértékben való elárusítására szoló engedélyek iránti kérelmei a lehető méltányos elbánásban fognak részesülni.

— **A mezőrendőri törvény ellen kezdetől fogva igen sok panasz merült föl. Most, mint értesülünk, tervbe van véve nevezett törvény módosítása, a miért is a belügyminiszter felhívást bocsájított ki az egyes hatóságokhoz és gazdasági egyesületekhez, hogy e részben szerzett tapasztalataikat közöljék. Van tehát remény, hogy emez intézmény alapos módosítással minél előbb át lesz alakítva a kívánalmakhoz képest, a mi anyival is inkább szükséges, mert egyes külterületek még ez évben nem láttak mezőört.**

— **Dobozy Kálmánnál különféle fajú téli alma kapható: I. rendű mázsája 20 kor. II. rendű mázsája 14 korona.**

Kiadó 3 szobás kényelmes úrilakás szeptember 30-ára, vagy azonnal. Ugyanott egy szoba butor is eladó. Bővebbet Rózsa-utca 35. sz. öz. Horváth Józsefné.

Eladó vagy kiadó lakás.

A II. kerület, Radák-utca 232 szám alatt levő ház szabadkézből eladó, esetleg haszonbérbe kiadó. Bővebb felvilágosítással szolgat: **Hunyady Oszkárné.**

Iroda áthelyezés.

Van szerencsém a t. jogkereső közönséget értesíteni, miszerint ügyvédi irodámat Vajda Ferencz úr I. ker. Czeplédi-ut 66. sz. házába helyeztem át. Tisztelettel:

Dr. Révész Géza
ügyvéd.

A PESTI NAPLÓ ÚJ KARACSONYI AJANDÉKA

A Pesti Napló karácsonyi albumainak sorozata a magyar génus javakeseinek gyűjteménye. Irodalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nemesen díszes formában mutatták be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi esemény-számba ment a magyar könyvpiacon. Náluk szebb, előkelőbb, értékesebb díszmunkák nem igen jelentek meg. S a Pesti Napló az ő albumait ajándéknak adja előfizetőinek.

A Pesti Napló idei ajándéka az 1906. évi karácsonyi albuma meg fog felelni a Pesti Napló díszmunkái hagyományainak. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállítására fényével felül fogja mulni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötetje különb volt az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyig remek díszművek voltak. — A Pesti Napló idei ajándékkönyve

Rákóczi Album

lesz. Nem tudományos, csak a történelem kutatásaiban gyökerező irodalmi és művészeti díszmunka lesz. Ismertetni fogja a nagy kor hőseit, ünnepeit és izgalmas hétköznapjait. Izzó törekvéseit, lobogó indulatait, mélységes hangulatait, dicsőségét és szenvedéseit. Javafélek fogják megírni a nagy szabadságharcz eleven krónikáját. És meg fog szólalni ebben a kötetben a kor költészete és izzó muzsikája. A dalmokot és a tárogatóst is tanúságba idézzük. S a képzőművészetet is. Az egykorit és az újat, hogy képen, rajzban ábrázolja azt a szentséges hőskort.

Nagyszabású festmények, elsőrangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosító művészet egész sor több

szinyomású képen

fog remekülni. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet elsőrangú mesterére bizzuk. Hadd feleljen meg a remekmű nemes tartalmának a külső megjelenése is.

Ezt az új páratlan díszű ajándékot megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül

minden új előfizető is

aki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Napló-ra előfizet, illetve, aki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizetett és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető s kívánatra külön értesítést küld a módosításokra vonatkozólag a

PESTI NAPLO kiadóhivatala, Bpest, Andrassy-út 27.

ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 évre 28 kor., fél évre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy hóra 2 kor. 40 fillér
Mutatványszámot szívesen küldünk.

Sömörbetegek

olyanok is, akik sehol gyógyulást nem találtak, kérjenek prospectust és hiteles bizonyító leveleket teljesen ingyen Rolle C. W. és

Altona-Bahrenfeld (Eibe.)

Első Styriai kötőgépgyár

Fogl J. L. műgépész

Magyarországi képviselő és raktár

Budapest, VI. Teréz-körút 20.

A leg híresebb **kötőgépek** tömlőzárral, házi és parti ezakra, részletfizetésre is kapható. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrogép és kerékpár javítóműhely.

Tanítás ingyen.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány cséplőgépek, lóharc-szaplók, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorveiógépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, daralók, őrlőmalmok, egytetemes aczélekek, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Nincsen betegség házánál,
ha meghozatja a híres

Király-Balzsamot,

a balzsamok királyát, mely minden betegség ellen egyedüli biztos szer; ezen híres balzsam által megakadályozza a főfájást, köszvényt, csúzt, rheumát, fog- és hátfájást, láb-szagatást, kólikát, gyomor-fájást, szóval minden betegségnek egyedüli biztos orvossága a Lires Király-balzsam, tehát szükséges hogy minden háznál készületben legyen. Egy nagy üveg 2 k. 55 f., 3 üveg 6 k. 55 f. bérmentve utánvétellel.

Kapható: **Grósz-Nagy Ferencz** gyógyszerésznél.

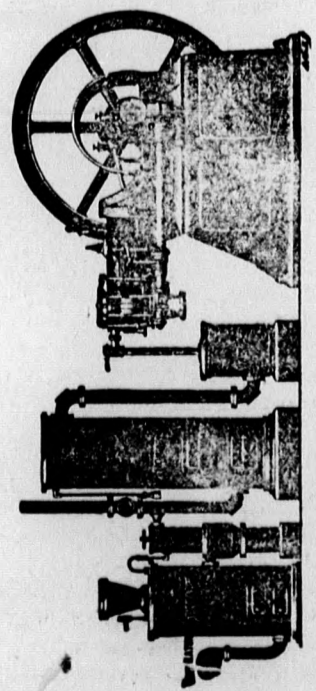
Debreczen kossuth utca. Budapesten: Török József gyógyszer-tárában Király-utca 12. Ugyancsak ezen szerrel megrendelhető az egész országban elismert **híres hajdusági bajuszpedrő**, melyről a legrövidebb idő alatt a legszebb bajusz nyerhető. 3 doboz 2 korona 15 fillér bérmentve, utánvétellel.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról sem képes oly olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint

REMÉNYI MIHÁLY

a magyar királyi zeneakadémia házi hangszerkészítője, azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa- vagy rézfuvó-hangszer, húr, stb.

stb., míg Reményi legújabb ábrákkal ellátott képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Bpestről, Király-utca 58. sz.** Zenekarok teljes felszerelése a legolcsóbb arakon. Külön költségvetés díjtalanul — **Kivitel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben.** Zongorák és czimbalmok javítása és hangolása. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón.

Eredeti OSERS és BAUER motorok
BUDAPEST, VI. Podmaniczky-utca 18.
Motorgyár és vasöntő: Bécs.
Benzin- és petrólium-motorok és loconyomók: sive-gáz-motortalapek 2-3 fill. üzemi költségvel. — Kéjvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.